

Dištančné vyučovanie 11.1. – 15.1.2021

DEJEPIS

8.ročník

ŠTÚROVSKÁ GENERÁCIA

ŠTUDENTI EVANJELICKÉHO LÝCEA:

V 30 rokoch 19 storočia => **hlavné centrum SNH = evanjelické lýceum v Prešporku** (Bratislava)

Slovenskí študenti → krúžky → slovanské dejiny, slovanské jazyky, tvorba v materskom jazyku...

Vynikal **L. Štúr** (žiak, neskôr učiteľ) => jeho **stúpenci = štúrovci** (Štúrova družina)

V roku **1936** – „tajná“ **procesia národností pod Devínskym hradom** (Veľká Morava, Svätopluk) → zaviazali sa, že budú **pracovať pre národ** a prijali slovanské mená (Štúr = Velislav)...uhorská vrchnosť to označila za pohanský rituál

Zosilnená maďarizácia → v čele maďarského národného hnutia = **L. Košút** => „jedna reč, jeden národ“ => do škôl = maďarčina...

L. Štúr = zákaz vyučovať na lýceu => reakcia študentov = protest proti odvolaniu → **v roku 1844** → 22 študentov odišlo z Ba lýcea na lýceum do Levoče => spievali pieseň Nad Tatrou sa blýska (J. Matúška)

K NOVEJ SLOVENČINE:

Štúr vedel, že bernolákovčina a biblická čeština k sebe cestu nenájdu => zjednotiť Slovákov (SNH) mohol iba bežnej reči blízky jazyk...

1843 = dohoda o vytvorení spisovného jazyka na fare J. M. Hurbana v obci Hilboké (Štúr, Hurban, Hodža)... za základ novej gramatiky = **stredoslovenské nárečie** (najrozšírenejšie)

1845 – L. Štúr vydal: Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí... a gramatické pravidlá slovenčiny = **Náuka reči slovenskej**

OSVETOVÁ ČINNOSŤ A POLITICKÁ KARIÉRA:

Tatrín (1844) – spolok => šírenie novej slovenčiny a podpora vzdelanosti

Slovenské národné noviny (1845 – L. Štúr)

L. Štúr – rok 1847 → **poslanec Uhorského snemu**

Štúrovci zakladali tzv. **nedel'né školy** => vzdelanie

Vznikali aj **spolky miernosti** – boj proti alkoholizmu

Bernolákovci súhlasili s používaním štúrovskej slovenčiny, ale **Slováci používali tri jazyky**

naraz: bernolákovská slovenčina, štúrovska slovenčina a slovakizovaná čeština =>

kompromis = v rokoch **1851 – 1852** vznik tzv. **opravenej slovenčiny** => reforma slovenského jazyka (Hattalova reforma) => pravopis sa zmenil z fonetického na **etymologický**...

Úloha: Prepísať poznámky do zošita a naučiť sa nové učivo. Odfot' mi vypracované úlohy a pošli na: bronislava.uhnakova@gmail.com